

Letní škola lingvistiky v Dačicích se sešla už po sedmé

Letošní ročník Letní školy lingvistiky probíhal v Dačicích od 16. do 24. srpna a účastníkům nabídl na dvacet jazykovědných příspěvků v češtině, slovenštině a angličtině. Studenti lingvistických a příbuzných oborů měli příležitost seznámit se s aktuálními výzkumnými trendy na poli lingvistiky.

Říkáme spíše „oni nevědí“ nebo „oni neví“? Lze si osvojit cizí jazyk dokonale? Mají všechny jazyky výraz pro růžovou barvu? O těchto a mnoha dalších otázkách diskutovali účastníci Letní školy lingvistiky, která se letos konala 16.–24. srpna v Dačicích.

Letní škola lingvistiky (LŠL) se zaměřuje na interdisciplinární oblasti současné jazykovědy, například na psycholingvistiku, a především na empirický výzkum. Účastníci z řad studentů a mladých výzkumných pracovníků si zde rozšiřují představu o důležitých metodologických postupech i výsledcích nových výzkumů. Jak naznačují slova člena organizačního týmu Mgr. Jiřího Janušky, letošní ročník se skutečně povedl: „Za těch sedm let jsme už našli vyhovující formát. Ale i letos jsme do programu zařadili jeden nový prvek – dva paralelní workshopy probíhaly průběžně skoro každý den letní školy. Také mě těší, že i letos se nám snad podařilo sestavit poměrně pestrý program, který představoval různorodá témata.“

V tomto roce byl velký prostor věnován pragmatickým aspektům jazyka, na které se ve svých přednáškách zaměřovaly Mgr. Jana Bašnáková, MSc. (Max Planck Institute for Psycholinguistics v holandském Nijmegenu), a Eva Filippová, Ph.D. (Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK); tématům osvojování jazyka

(Gabriela Seidlová Málková, Ph.D., působící na Fakultě humanitních studií a na Katedře psychologie Pedagogické fakulty UK, Norbert Vaněk z University of Cambridge) a výzkumu vývoje dětí s lingvistickými deficity (Ágnes Lukács, PhD, z Budapest University of Technology and Economics).

Jedny z hlavních bodů programu tvořily dvě přednášky Jonathana Harringtona, PhD, profesora na Universität München, věnované hláskové změně. Řeč byla jak o aspektech, které ji ovlivňují, tak o modelech, jimiž ji vědci popisují. Stranou ovšem nezůstaly ani otázky kvantitativní lingvistiky, např. stylometrika v přednáškách Dr. Emmericha Keliha z Universtität Wien. Zařazení pestrých témat jako jazyková kategorizace barev Radka Oceláka (Ústav formální a aplikované lingvistiky Matematicko-fyzikální fakulty UK) či problematika *umělé inteligence* v živé přednášce Mgr. Romana Nerudy, CSc., z Ústavu informatiky AV ČR oslovilo i bohemistku Alenu Poncarovou, která se coby studentka zúčastnila letní školy v Dačicích už potřetí: „Přednáška o *slabé umělé inteligenci* se zařadí do série nezapomenutelných okamžiků letních škol po bok loňské přednášky Jiřího Janáka o hieroglyfech a jejich proměnách zapříčiněných klimatickými změnami. Rozhodně patří mezi momenty, které si z letošní LŠL budu pamatovat.“

Experimentální přístupy k lingvistickému zkoumání přiblížil např. seminář Neila Bermela, PhD, profesora na University of Sheffield, který propojil obecné zamyšlení nad obecnými problémy experimentálního zkoumání se svým vlastním projektem o české morfosyntaxi ve vztahu k frekvenci a přijatelnosti konkrétních morfologických tvarů.

Jako každý rok byly připraveny prakticky zaměřené workshopy. Filip Smolík, PhD., z Psychologického ústavu AV ČR představil software DmDX využívaný v psycholingvistických experimentech a poskytl zasvěcené informace o experimentech, při nichž se měří reakční časy probandů výzkumu. Příznivcům korpusové lingvistiky byl pak určen workshop Jana Štěpánka, Ph.D., z Ústavu formální a aplikované lingvistiky UK, nazvaný Práce s

Pražským závislostním korpusem.

Velký důraz na empirii ovšem neznamena, že by nebyly zastoupeny „klasicky lingvistické“ přístupy k jazyku. Zasloužený ohlas mezi posluchači vzbudil příspěvek doc. Mirjam Friedové (Ústav obecné lingvistiky FF UK) o relativizačních strategiích v češtině, představených v rámci paradigmatu konstrukční gramatiky. Z tradičních témat pak čerpala přednáška doc. Jaroslava Davida (Ostravská univerzita) mapující užívání lidové etymologie.

Celou Letní školu lingvisticky provázela příjemná, přátelská atmosféra, patrná mimo jiné i v živých diskusích všech zúčastněných o přestávkách mezi jednotlivými příspěvky. Společně s patřičným lingvistickým zaujetím přispěla k budování profesních i osobních pout mezi účastníky a příslibu jejich možné spolupráce na nejrůznějších projektech v budoucnu.

Termín příští Letní škola lingvistiky už je znám, bude probíhat v Dačicích mezi 15. a 23. srpem 2014. A tak si lingvisté budou moci osladit i příští akademické prázdniny živými diskuzemi ve městě proslaveném první kostkou cukru.

Letní lingvistická škola v Dačicích se koná od roku 2007 každý rok v druhé polovině srpna. Během jednoho týdne probíhá série blokových přednášek a workshopů, ve kterých jsou představovány nejnovější trendy v lingvistickém výzkumu. Přednášející z ČR nebo ze zahraničí nabízejí kromě výsledků vlastních výzkumů také nástin základních metodologických postupů a celkový teoretický vhlad do dané problematiky, vhodný pro široké spektrum posluchačů.

Letní škola lingvistiky

zpracovala Štěpánka Čechová